

На сьогодні існує необхідність чіткого розмежування цих суб'єктів отримання пільг щодо звільнення від державного мита за критерієм отримувачів адміністративних послуг. Адже в законі України «Про адміністративні послуги» вказано, що суб'єктом звернення за наданням адміністративною послугою є фізична особа, юридична особа, яка звертається за отриманням адміністративних послуг, а суб'єктом надання адміністративної послуги — орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги.

Встановлення суб'єктів звернення за наданням адміністративної послуги, які мають право на звільнення від державного мита при сплаті вартості надання такої послуги слід здійснювати за ознаками: наявності статусу фізичної чи юридичної особи, яка визначена в ст. 4 Декрету КМУ «Про державне мито»; можливість віднесення даної послуги до категорії платної адміністративної, що повинно бути відображено у відповідному нормативному акті.

Слід відмітити, що категорія пільг може виходити за межі платності адміністративної послуги. Якщо проводити аналогії, то в ст. 20 Закону України «Про звернення громадян» вказується, що звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку. Тобто в даному випадку пільги стосуються черговості розгляду заяв. В законі України «Про адміністративні послуги» законодавець пішов іншим шляхом і не включив таке формулювання до тексту статті про строки надання адміністративних послуг.

КОРОВАЙКО А. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного та фінансового права

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПЕРЕКОНАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ У ГАЛУЗІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Сутність переконання становить система методів правового характеру, які здійснюються органами виконавчої влади і які мають прояв у застосуванні заохочувальних, роз'яснювальних та виховних заходів з метою формування у суб'єктів і об'єктів управління розуміння необхідності виконання приписів нормативних актів (Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. Коломoeць Т. О. — Київ:

Істина, 2008. — С. 111). Переконавання також слід розглядати як соціальну категорію, що історично склалася в процесі взаємного спілкування людей і являє собою метод здійснення публічної влади. Історично, ще із часів СРСР застосування методу переконання у державному управлінні здійснювалося для проведення широкої ідеологічної роботи. Не випадково, реалізація переконання здійснюється шляхом роз'яснення та обговорення. Метод переконання, як уявляється, ґрунтується також і на авторитеті держави, права та свідомому ставленні службовців до своїх обов'язків.

У структурі методу переконання є такі прийоми та засоби, як підготовка та прийняття нормативно-правових актів, що вирішують конкретні завдання, які здійснюють вплив на суб'єкт управління у вигляді вихідних результатів, тобто виконанні функцій, що на них покладені. Тому, аналізуючи застосування переконання у галузі закордонних справ, органи влади найчастіше використовують такий засіб переконання як соціально-психологічний (пропагандистський) вплив. Прикладом застосування такого засобу переконання можна назвати офіційні проголошення щодо визначення курсу України на Євроінтеграцію — упродовж періоду з початку незалежності наміри України щодо курсу на Євроінтеграцію були визначені Законом України від 1 липня 2010 р. «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» (Про засади внутрішньої і зовнішньої політики України : Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>), що передбачав — забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС, що закріплено у різних документах, зокрема Стратегії інтеграції України до ЄС, а також підтримано різними документами Верховної ради України.

Застосування методів переконання МЗС України демонструють різного роду заяви щодо міжнародного співробітництва (наприклад, спільна заява Міністрів закордонних справ України та Республіки Казахстан про можливості подальшої співпраці в окремих галузях) ([Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/legal-acts/2094-spilnyazajava-ministriv-zakordonnih-spav-ukrajini-ta-respubliki-kazahstan>).

Прикладами застосування окремих засобів переконання є також інформаційні повідомлення для громадян, щодо введення в дію окремих інструкцій та положень шляхом висвітлення на веб-сайтах нормативних документів, які містять у собі офіційну інформацію, наприклад висвітлення на сайті Інструкції про порядок оформлення іноземцям та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію від 12.03.2012 р. № 17; Інструкції про порядок оформлення іноземцям та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну і

транзитного проїзду через її територію від 26.07.2011 р. № 196; Інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном від 04.06.2002 р. № 113; Положення про консульський збір України від 05.01.2011 р. тощо.

Іншим прикладом інформування стало доведення до відома Інструкції про порядок погодження зі Службою безпеки України оформлення віз іноземцям та особам без громадянства дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном в державі їх тимчасового або постійного проживання, яка затверджена спільним Наказом Служби Безпеки України та Міністерства закордонних справ України від 16.02.2012 р.

Основними засобами реалізації методу переконання, які також застосовують у державному управлінні в галузі закордонних справ, є: організація та проведення державних і громадських заходів, що спрямовані на вирішення зовнішньополітичних завдань; критика роботи і поведінки окремих осіб; роз'яснення завдань державного управління; виховання; інструктажі осіб підпорядкованого апарату, а також громадськості з питань найбільш дійового виконання поставлених завдань; заохочення; організація певних заходів тощо (Кісіль З. Р. Адміністративне право : навч. посіб. / Кісіль З. Р., Кісіль Р. В. — 3-тє вид. — К.: Алерта ; ЦУЛ, 2011. — с. 202).

Значною мірою дія методу переконання спрямована на забезпечення свідомого ставлення до своїх обов'язків працівників органів управління, оскільки здійснюється вплив не лише на свідомість, але і на поведінку особи. Метою такого впливу є формування у працівника думки та усвідомлення не лише у правильності його поведінки, але й у її великій цінності для всієї держави. Такий результат досягається проведенням виховної роботи, вчиненням дій, що запобігають скоєнню дисциплінарних проступків. Як уявляється, застосування методу переконання реалізується також у спосіб забезпечення поширення позитивного досвіду серед працівників дипломатичних установ, наставництва їх діяльності та приведення особистого прикладу.

Що ж до позиції законодавця, то він передбачає пріоритет методів переконання та виховання при стимулюванні високого рівня службової дисципліни, проте не передбачає в жодному спеціальному законі їхнього нормативного закріплення.

Застосування методу переконання в державному управлінні у галузі закордонних справ може буде спрямовано на: переконання громадян держави чи іноземних держав; переконання осіб, що уповноважені на виконання державних функцій у структурі закордонних справ та переконання представників іноземних держав. Застосування методів переконання у дипломатичній діяльності здійснюється через дипломатичні

прийоми, візити всіх дипломатичних працівників, дипломатичні бесіди, резолюції тощо.

Як уявляється, при використанні методу переконання, присутні елементи адміністративно-розпорядчого впливу, оскільки застосування методу реалізується та контролюється суб'єктами управління — органами державної влади у галузі закордонних справ, діяльність яких є адміністративно-регламентованою та субординаційною. Метод переконання є взаємопов'язаними з іншими методами державного управління, що застосовуються системно на усіх стадіях управлінського процесу та напрямках впливу у галузі закордонних справ.

ДИМОН І. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного та фінансового права

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИПИНЕННЯ ЯК ЗАХОДУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ

Адміністративний примус є одним із видів державного примусу. Йому, як і державному примусу в цілому, притаманні риси, сутність яких зводиться до використання державними органами, а в окремих випадках і громадськими об'єднаннями, засобів примусового характеру з метою забезпечення належної поведінки. Адміністративний примус спрямований на забезпечення законності і правопорядку. Застосування заходів адміністративного примусу, як прояву державного регулювання правовідносин, характеризує та визначає ступінь сформованості громадсько-правової свідомості населення в дотриманні чинних норм у їх державницькому і загальнолюдському призначенні, значущості громадських та правових цінностей для суб'єктів права, готовності до їх виконання, включно з наданням допомоги органам державного контролю в боротьбі з «повсякденними» правопорушеннями.

В адміністративно-правовій літературі питання класифікації заходів адміністративного примусу до сьогоденішнього часу однозначно не вирішено, не дивлячись на його суттєве і практичне, і теоретичне значення. Так, більшість учених-адміністративістів погоджуються з класифікацією, запропонованою М. І. Єропкіним: 1) заходи адміністративного попередження (запобігання); 2) заходи адміністративного припинення; 3) заходи адміністративної